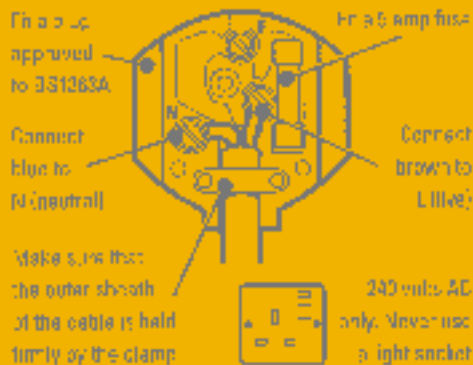

Kvalitet i SPRINT

Quality in SPRINT

Skolverket

SPRINT,

språk- och innehållsintegrerad inläring och undervisning är undervisning i ett ämne på annat språk än elevens modersmål.

Sådan undervisning, främst på engelska, har utvecklats i många skolor på senare år. Skolverket har på olika sätt kartlagt och belyst denna undervisningsform vad gäller engelska och andra moderna språk.

Denna broschyr är en kort sammanfattning av en längre undersökning som sammanställts av John Nixon, Quality in SPRINT: Towards quality assesement and assurance in content and language integrated education – A field study report.

Undersökningen i sin helhet återfinns på:
[www.skolverket.se/studier/mangkultur/
material/skolvpubl/sprintq.shtml](http://www.skolverket.se/studier/mangkultur/material/skolvpubl/sprintq.shtml)

John Nixons undersökning är av stort intresse för alla som arbetar med någon form av SPRINT eller planerar att göra det. Den är också värdefull för politiker, skolledare, lärare, föräldrar och elever som är nyfikna på effekterna av SPRINT eller som funderar på hur skolan ska kunna intressera fler elever för att lära sig språk.

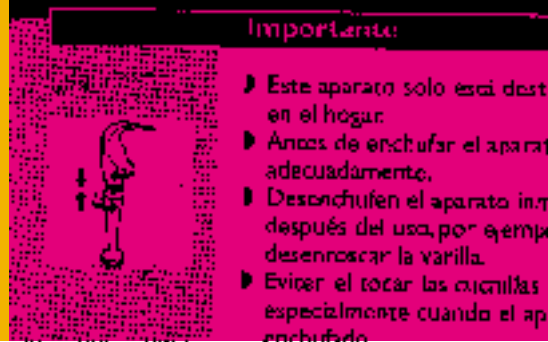
Undersökningen bygger på erfarenheter från besök i elva skolor, fyra grundskolor (två som haft SPRINT mer än två år och två som nyligen har startat) och sju gymnasieskolor (tre med yrkesinriktade program och fyra med studieförberedande), där man i varierande omfattning använder engelska som undervisningsspråk i olika ämnen.

Allt färre elever väljer att läsa språk i grundskolan och gymnasieskolan i början av 2000-talet. SPRINT kan vara ett sätt för elever att arbeta med inläring av språk i kombination med studier i andra ämnen. Även för lärare är SPRINT en utmaning.

Viktiga frågor

John Nixon har intervjuat elever, lärare och skolledare samt arbetat med enkäter. Några klassrumsbesök genomfördes också. Undersökningen belyser bland annat följande aspekter på utbildningen:

- Hur sker och dokumenteras skolornas kvalitetsbedömning och kvalitetsredovisning vad gäller SPRINT?
- Vilka syften har den språk- och innehållsintegrerade undervisningen?
- Varifrån kommer initiativet till skolans SPRINT-verksamhet?
- Hur rekryteras eleverna?
- Vilka resultat når man vad gäller inläring och kunskapsutveckling i ämnet, i engelska och i svenska?
- Vad tycker eleverna?
- Hur rekryteras lärare till denna typ av undervisning?
- Vilken kompetens har lärarna?
- Hur anpassas arbetssättet till de krav som denna undervisningsform ställer?

Utformning och omfattning

John Nixons tidigare undersökning, *SPRINT – Content and language integrated learning and teaching in Sweden*, visar omfattningen av SPRINT i olika skolformer. Den ger också en bild av en undervisningsform som skapas och drivs av lärares och skolledares entusiasm och intresse och som samtidigt stimulerar och utmanar eleverna. I de allra flesta skolor som erbjuder SPRINT har lärare tagit initiativet till denna undervisningsform. Vid de olika skolorna dokumenteras eller planeras sällan SPRINT långsiktigt och skolorna saknar ofta kvalitetskriterier och kvalitetsuppföljning för denna del av verksamheten, som därmed blir sårbar och starkt beroende av eldsjälar.

Den nya undersökningen, *Kvalitet i SPRINT*, bekräftar och fördjupar bilden. På de olika skolor där SPRINT förekommer varierar utformningen och omfattningen.

Sammanfattningsvis kan SPRINT beskrivas som en framgångsrik verksamhet med i huvudsak god kvalitet men utan tydlig styrning och planering. Skolorna och framför allt lärarna driver verksamheten utan långsiktiga planer eller uttalade, skriftliga mål och kvalitetskriterier.

Flera av skolorna ser SPRINT som ett sätt att rekrytera elever och samtidigt som en möjlighet att förnya undervisningen och stimulera elever. Även för lärarna innebär SPRINT en utmaning. Eftersom verksamheten oftast har tillkommit på lokala initiativ är den inte riktigt förankrad i kommunens skolplan eller skolans lokala arbetsplan. Den avspeglas inte heller i kommunens kvalitetsredovisning. Denna "osynlighet" i förhållande till kommunens politiska styrning av skolan gör verksamheten beroende av att de drivande lärarna arbetar vidare.

Arbetsformer inom SPRINT

SPRINT har alltså i regel god kvalitet men det saknas, i de flesta men inte i alla av de besökta skolorna, dokumentation, skriftlig policy och tydlig kvalitetsredovisning. De flesta av lärarna har tillfredsställande språkfärdighet i undervisningsspråket engelska. Det finns dock undantag där lärarnas språkfärdighet framstår som begränsad, enligt den självskattning de genomfört. De utvärderingar som genomförs av skolorna gäller elevernas studieresultat och attityder till SPRINT. Inte någon av de besökta skolorna genomför långsiktig utvärdering för att ta reda på vilken nytta eleverna efter några år har haft av SPRINT. Skolorna har inte heller någon dokumenterad policy för utveckling av arbetsformer, lärarerekrytering eller för lärarnas kompetensutveckling inom SPRINT.

Undervisning på engelska i andra ämnen i svensk grundskola och

gymnasieskola leder till ett något förändrat förhållningssätt vad gäller stoff och arbetsformer. Lärarna koncentrerar sig på det väsentliga i ämnet och något av bredden och fördjupningen förefaller försvinna. Lärarna och eleverna anser dock inte att SPRINT-elevernas ämneskunskaper blir sämre, jämfört med dem som studerar ämnet på svenska.

SPRINT påverkar också arbetsformerna. I vissa fall kan en konsekvens bli att traditionella arbetsformer får ökad betydelse. Eftersom elever och lärare inte använder det språk de i regel behärskar bäst uppstår inte så många spontana frågor och diskussioner. Det finns en risk att elevernas aktiva språkproduktion och kommunikation begränsas till att de svarar på frågor och skriver.

Engelska används i första hand när läraren undervisar och kommunicerar muntligt eller skriftligt med eleverna. Eleverna lyssnar, läser och

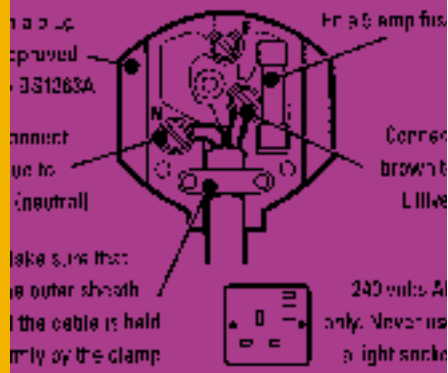

skriver på engelska men talar engelska bara när de besvarar frågor eller presenterar något i klassrummet. När man har besök eller utbyte med någon som inte talar svenska används också engelska av eleverna. Inbördes kommunicerar eleverna på svenska. Många av skolorna har projekt där elever kommunicerar skriftligt med elever i andra länder kring olika aspekter av ämnet.

Eleverna i SPRINT får alltså rika möjligheter att på engelska, inom ämnet, utveckla vissa av sina språkfärdigheter, men inte i lika hög grad t ex förmågan att kommunicera muntligt. För att resultatet av SPRINT ska bli bra både vad gäller ämneskunskaper och språkkunskaper krävs att skolorna arbetar medvetet och metodiskt för att utveckla arbetsformerna.

Lärare och skolledare i de besökta skolorna är i regel väl medvetna om att eleverna behöver behärska

ämnets speciella ord och begrepp även på svenska. Man anser samtidigt att elevernas svenska språkutveckling sker på ett tillfredsställande sätt bl a eftersom SPRINT-verksamheten är relativt begränsad. Också under "SPRINT-lektionerna" används en hel del svenska. Ämneslärarna känner dessutom ansvar för att eleverna ska kunna uttrycka sina kunskaper även på svenska.

Effekter av SPRINT

De vanligaste motiven till att starta SPRINT är förutom att profilera skolan och rekrytera elever även att stärka internationaliseringen och att skapa internationella kontakter. Det betraktas som en stor fördel att eleverna får möjlighet att använda språket som ett redskap för kommunikation och lärande. Många pekar också på betydelsen av kunskaper i engelska för fortsatta studier och för att klara sig i andra länder.

SPRINT har dessutom visat sig ha positiva effekter som man inte förutsåg när verksamheten startade. Elevernars kulturella horisonter vidgas både när de får fler internationella kontakter och när de genom dessa och genom engelskan får nya perspektiv på svenska kulturella företeelser och föreställningar. En annan, kanske oväntad, positiv effekt är att blyga och tystlåtna elever får ökat självförtroende när de får möjlighet att använda

engelska för att kommunicera kring ett ämnesinnehåll och får kontakter i andra länder. Flera av de intervjuade lärarna och skolledarna anser också att SPRINT leder till ökad motivation och närvaro. Detta gäller även på den skola där deltagande elever inte speciellt har valt SPRINT.

Slutsatser

Undersökningen avslutas med slutsatser, rekommendationer och konkreta förslag vad gäller kvalitetsbedömning och kvalitetssäkring inom SPRINT.

Sammanfattningsvis beskriver John Nixon skolornas förhållningsätt till SPRINT. De fältstudier som ligger till grund för undersökningen visar tydligt att vissa av dragen i SPRINT-verksamheten fokuseras i alla de besökta skolornas utvärderingar. Speciellt utvärderas sådant som direkt berör eleverna, t ex utvecklingen av deras engelska, ämneskunskaper, svensk språkförståelse och deras tillfredsställelse med studierna. De flesta skolorna arbetar dessutom för att förbättra lärarnas kunskaper i engelska och strävar aktivt för att anställa lärare som är behöriga att undervisa i ämnet på engelska. Däremot diskuteras sällan andra pedagogiska frågor kring SPRINT. Skolornas dokumentation

av SPRINT-verksamheten är sällan heltäckande eller i en form som gör den tillgänglig för t ex föräldrar eller politiker. Skolorna är angelägna om att erbjuda undervisning av god kvalitet men vet sällan hur de ska bedöma, säkra och redovisa verksamhetens kvalitet. SPRINT förekommer på skolorna i mycket olika omfattning och med delvis olika syfte och inriktning. För kvalitets-säkring och kvalitetsredovisning finns det därför ingen entydig modell som passar alla olika former av SPRINT, men de förslag som presenteras i undersökningen kan stödja skolorna i deras arbete med att utveckla språk- och innehållsintegrerad inlärning och undervisning.

Tips för vidareläsning

Två undersökningar finns på Skolverkets hemsida.
Båda har skrivits av John Nixon.

SPRINT – Content and language integrated learning and teaching in Sweden, Skolverket, 2000,
finns på både svenska och engelska,
www.skolverket.se/studier/mangkultur/material/skolvpubl/SPRINT.shtml

Quality in SPRINT, Skolverket, 2001
www.skolverket.se/studier/mangkultur/material/skolvpubl/SPRINTq.shtml

SPRINT – hot eller möjlighet? Maria Falk, Skolverket, 2001
är en forskningsöversikt som kan beställas från
Liber Distribution, tel. 08-690 95 76, best nr 01:635.
Den finns också på Skolverkets hemsida:
www.skolverket.se.

FRANÇAIS

- Ne laissez pas le câble à l'écart des suiveurs du chantier, d'une des amples si possible, des autres des suiveurs. Enfin, vérifiez ce qu'il ne soit pas enroulé.

RÈGLES DE SÉCURITÉ SUPPLÉMENTAIRES RELATIVES AUX PERCEUSES ET CHARGEUR

- Danger! Risque de chocs électriques 220 volts aux bornes du chargeur. Ne pas toucher avec des objets métalliques ou tout autre objet conducteur.
- Danger! Si le câble est percé, ne pas introduire dans le

- Appeler le Black Box d'alarme à l'arrêt.
- Vérifier les voyants du chargeur.
- Vérifier les voyants du chargeur.
- Vérifier les voyants du chargeur.

Olika villkor för formell och informell språkinläring diskuteras i en artikel:

Tvåspråkighet och inläringen av språk i och utanför skolan, av Åke Viberg i häftet *Språk: Kursplaner, betygskriterier och kommentarer* (Gy 2000:18, Skolverket, 2000).

Häftet som innehåller samtliga språkkursplaner och kommentarer kan beställas från Fritzes kundtjänst, tel. 08-690 91 90, best nr 91-38-31876-8.

SPRINT är språk- och innehålls-
integrerad inlärning och undervisning,
alltså undervisning i ett ämne på ett
annat språk än elevens modersmål.
I denna broschyr presenteras resultatet
av en kvalitativ undersökning som
genomförts om SPRINT.

Beställningsadress:

Liber Distribution
Publikationstjänst
162 89 Stockholm

Telefon: 08-690 95 76
Telefax: 08-690 95 50

E-post: skolverket.idi@liber.se

Beställningsnummer: 01:653

Skolverket
www.skolverket.se